

ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศ

ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางจันทร์เพ็ญ สิริพิพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-647-9

009742

Knowledge, Attitude and Practice in Family Planning
and Sex Behavior of Chulalongkorn
University Students

Mrs. Chanpen Siripiphat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-647-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและ
 พฤติกรรมทางเพศ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต นางจันทร์เพ็ญ สิริพิพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

การศึกษาในเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือต้องการศึกษาถึงลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว ที่มีผลต่อความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากโครงการการศึกษาความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติด้านวางแผนครอบครัว เป็นโครงการของงานฝึกอบรม กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2523 มีนิสิตที่ตกเป็นตัวอย่างทั้งหมด 1910 คน

สมมติฐานที่สำคัญของการศึกษานี้คือ "นิสิตที่ครอบครัวมีลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจ ที่สูงกว่าจะมีความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศ ที่ดีกว่านิสิตที่ครอบครัวมีลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า"

การนำเสนอข้อมูลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามจะเล่นอนิรูปของตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตารางข้อมูลทั่วไปกับตารางวิเคราะห์ ซึ่งตารางวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัว และตัวแปรอิสระ 1 ตัว โดยใช้สถิติร้อยละ และ Yule's Q 2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัว และตัวแปรอิสระ 2 ตัว ในลักษณะของ Typological Analysis 3) วิเคราะห์หาค่าตัวแปรอิสระใดจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่มีผลต่อตัวแปรตาม ด้วยวิธีทางสถิติที่เรียกว่า Multiple Regression

ผลของการศึกษาที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. นิสิตเกือบทั้งหมดมีระดับของความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวเป็นอย่างดี คือรู้จักวิธีคุมกำเนิดเกือบทุกวิธี และยังสามารถอธิบายวิธีต่าง ๆ เหล่านั้นได้ดี นอกจากนี้ นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เห็นด้วยอย่างมากต่อการวางแผนครอบครัว และตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคต สำหรับทัศนคติต่อการทำแท้งนั้น นิสิตเกือบครึ่งหนึ่งเห็นด้วยกับการทำแท้งแทบทุกกรณี (ส่วนในกรณีของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศพบว่า นิสิตส่วนน้อยที่เห็นด้วยกับพฤติกรรมในทุกกรณี และ นิสิตชายส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางเพศน้อย)
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาไม่มีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศของนิสิต แต่เพศ มีผลต่อความรู้ ทัศนคติที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคต และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ชั้นปีที่เรียน มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและประสบการณ์ทางเพศของนิสิต และล่าช้าที่เรียน นั้นมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัว ภายใต้ตัวแปรเงื่อนไข พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่มีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8

Thesis Title	Knowledge, Attitude and Practice in Family Planning and Sex Behavior of Chulalongkorn University Students
Name	Mrs. Chanpen Siripiphat
Thesis Advisor	Assistant Professor Pichit Pitaktepsombati, Ph.D.
Department	Sociology and Anthropology
Academic Year	1983

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate socio-economic and demographic factors affecting knowledge, attitude and practice in family planning and sex behavior of Chulalongkorn University Students.

The data used in this study is based on the data from the Survey of Knowledge, Attitude and Practice in Family planning of Chulalongkorn University Students by Training Section, Personnel Division, Office of Rector, Chulalongkorn University. The survey was undertaken during late 1980 and early 1981, a total sample of 1910 students.

The main hypotheses of the study are the higher demographic and socio-economic status the students are, the better level of knowledge, attitude and practice in family planning and sex behavior they are.

The analysis is divided into 3 parts: 1) analysis of the relationship between one dependent variable and one independent variable. Magnitude of the relationship was measured by the percentage differences and by Yule's Q statistics, 2) analysis of the relationship between one dependent variable and two independent variables, simultaneously Typological Analysis, and 3) multivariate analysis

2

factors affecting on dependent variables by Multiple Regression analysis.

The significant results are:

1) Almost all of the students knew all the modern contraceptive methods and available to explain these methods. Moreover, most of them approved family planning and plan to use them in the future. For the attitude on abortion, almost half of the students approved abortion most of the cases. Minority of them agreed with all the cases of sex behavior mentioned and most of male students had little sex experience.

2) The results of the analysis of the relationship between dependent variables and each independent variable showed that socio-economic factors of the parents had no effect on knowledge, attitude and practice in family planning and sex behavior of the students. However, only sex, class and field of study of the students had some effect on their knowledge, attitude and behavior on these matters. In addition, most of the relationship between the dependent variables and independent variables did not confirm the hypotheses.

3) Results from the multivariate analysis also confirmed their significant effect of the parent background on the students' knowledge, attitude and behavior.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นายแพทย์เมืองทอง แยมมณี ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ เทพวัลย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาแนะนำให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สำเร็จลุล่วงยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม ผู้บังคับบัญชาคนแรก ที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษาต่อ และคุณเชษฐ บุญประเทือง ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน ที่ได้สนับสนุนการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี ซึ่งท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ คุณบุญชัย ฉัตรพิรุฬห์พันธุ์ คุณทีปรัตน์ วัชรางกูร และเจ้าหน้าที่ลงรหัสของสถาบันประชากรศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการลงรหัสด้วยความเต็มใจยิ่ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกในการค้นหนังสือ ตลอดจนคุณจารุณี ศิริล้านต์ ที่อำนวยความสะดวกในด้านการศึกษาเป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอถือโอกาสนี้ขอบคุณอาจารย์ และข้าราชการทุกท่านในสถาบันประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พี่ ๆ และเพื่อนจากฝ่ายประชากรมี คุณชูเกียรติศรี วงศ์พุทธา คุณวรรณดา โฆษิตชัยวัฒน์ คุณภารณี วัฒนา คุณจิระพันธ์ กัลลประวิทย์ คุณสิระภาพร ไทลมา และคุณสุรชัย คุ้มสิน รวมทั้งคุณพรณี กรานแก้ว และเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ได้คอยให้กำลังใจตลอดเวลาของการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วง

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ และขอขอบคุณ คุณบรรยง สิริพิพัฒน์ รวมทั้งพี่น้องของผู้เขียน ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ด้วย

จันทร์เพ็ญ สิริพิพัฒน์

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สำราญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
2 ระเบียบวิธีวิจัย และลักษณะของข้อมูลเบื้องต้น.....	18
3 ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และพฤติกรรมทางเพศ.....	35
4 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่มีผลต่อความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับ การวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศ.....	84
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	103
• บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตราส่วนร้อยละของนิสิตจำแนกตามลักษณะทางประชากร	24
2 อัตราส่วนร้อยละของนิสิตจำแนกตามลักษณะทางสังคม	26
3 อัตราส่วนร้อยละของนิสิตจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ	28
4 อัตราส่วนร้อยละของนิสิตจำแนกตามความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	30
5 อัตราส่วนร้อยละของนิสิตจำแนกตามความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	32
6 อัตราส่วนร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามเพศและจำนวนพี่น้อง	37
7 อัตราส่วนร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามชั้นปีที่เรียน สาขาวิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา	39
8 อัตราส่วนร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามอาชีพบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว	41
9 อัตราส่วนร้อยละของทักษะคิดเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามเพศและจำนวนพี่น้อง	44
10 อัตราส่วนร้อยละของทักษะคิดเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามชั้นปีที่เรียน สาขาวิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา	46
11 อัตราส่วนร้อยละของทักษะคิดเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามอาชีพบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว	48
12 อัตราส่วนร้อยละของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคตของนิสิตจำแนกตามเพศ และจำนวนพี่น้อง	50
13 อัตราส่วนร้อยละของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคตของนิสิตจำแนกตามชั้นปีที่เรียน สาขาวิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา	52

ตารางที่

หน้า

14	อัตราส่วนร้อยละของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคตของนิสิต จำแนกตามอาชีพบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว.....	54
15	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจำแนกตามเพศ และจำนวนพี่น้อง.....	56
16	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ที่เรียน สาขาวิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา.....	58
17	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจำแนกตามอาชีพ บิดามารดา และรายได้ของครอบครัว.....	59
18	อัตราส่วนร้อยละของประสัผลการทำทางเพศของนิสิตชายจำแนกตามจำนวนพี่น้อง..	61
19	อัตราส่วนร้อยละของประสัผลการทำทางเพศของนิสิตชายจำแนกตามชั้นปีที่เรียน สาขาวิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา.....	63
20	อัตราส่วนร้อยละของประสัผลการทำทางเพศของนิสิตชายจำแนกตามอาชีพบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว.....	64
21	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามเพศ และจำนวน พี่น้อง.....	66
22	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามชั้นปีที่เรียน สาขา วิชาที่เรียน และการศึกษาบิดามารดา.....	68
23	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามอาชีพบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว.....	70
24	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามการศึกษาบิดา มารดา.....	72
25	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามอาชีพบิดา มารดา.....	73
26	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามการศึกษา บิดามารดา.....	74
27	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของนิสิตจำแนกตามอาชีพบิดา มารดา.....	75

ตารางที่	หน้า	
28	อัตราส่วนร้อยละของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคตของนิสิต จำแนกตามการศึกษาปีตามารดา	76
29	อัตราส่วนร้อยละของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวในอนาคตของนิสิต จำแนกตามอาชีพปีตามารดา	77
30	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจำแนกตามการศึกษาปี ตามารดา	78
31	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจำแนกตามอาชีพปี ตามารดา	79
32	คะแนนประสัปลการณัทางเพศของนิสิตย้ายจำแนกตามการศึกษาปีตามารดา	80
33	คะแนนประสัปลการณัทางเพศของนิสิตย้ายจำแนกตามอาชีพปีตามารดา	81
34	คะแนนทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามการศึกษาปีตามารดา	82
35	คะแนนทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามอาชีพปีตามารดา	83
36	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอย ของความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของ นิสิตจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	88
37	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของ นิสิตจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	91
38	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของความตั้งใจที่จะใช้การวางแผนครอบครัวใน อนาคตของนิสิตจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	94
39	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนิสิต จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	97
40	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของประสัปลการณัทางเพศของนิสิตย้ายจำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	99
41	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของทัศนคติต่อการทำแท้งของนิสิตจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่เรียน และสาขาวิชาที่เรียน	102

ตารางที่

หน้า

42 ตารางสรุปค่าของความสัมพันธ์ในทางเนื้อหา (ค่า Yule's Q) ระหว่าง
ตัวแปรอิสระทั้งหมดกับความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผน
ครอบครัว และพฤติกรรมทางเพศของนิสิต.....